

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกระทรวงยุติธรรม

ขอหารือปัญหาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระ

พระปรมาภิไธยทูลกระหม่อมฯ มีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐

และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ปง. ๐๐๐๗.๗/๑๑๒๕ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ตามที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑ คณะที่ ๒ และคณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาขอหารือเกี่ยวกับ ปัญหาการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมาภิไธยทูลกระหม่อมฯ มีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ (เรื่องเสร็จที่ ๒๓๔/๒๕๕๒) โดยได้ มีความเห็นว่า ในกรณีผู้ถูกดำเนินการทางวินัยที่อยู่ในเงื่อนไขได้รับการล้างมลทินตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมาภิไธยทูลกระหม่อมฯ มีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลทำให้ไม่อาจดำเนินการเพิ่มโทษหรือดำเนินการ ทางวินัยในมูลกรณีเดียวกันได้อีกต่อไป ดังนั้น ภายหลังจากที่ผู้นั้นได้รับผลจากการล้างมลทิน แล้ว แม้ว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ากระทำความผิดทางวินัยร้ายแรง ตามมาตรา ๙๒ แห่ง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ก็ ตาม ผู้บังคับบัญชาย่อมไม่อาจดำเนินการทางวินัยแก่ผู้นั้นได้อีกต่อไป นั้น

เนื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๒ ว่า ข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งรองเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอก เงิน (รองเลขาธิการ ปปง.) ผู้หนึ่ง เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศและติดตาม ประเมินผล สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) กระทำความผิดทาง วินัยร้ายแรง และได้ส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาโทษทางวินัย ตามนัยมาตรา ๙๒ แห่ง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า กรณีที่ข้าราชการผู้นั้นได้ถูกกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. จนเป็นผล ให้ถูกชี้มูลความผิดทางวินัยร้ายแรงนั้น เป็นข้อเท็จจริงซึ่งเป็นมูลกรณีเดียวกันกับกรณีที่ นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๔๕/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๕ แต่งตั้ง คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง กรณีการดำเนินการของสำนักงาน ปปง. จากมูลกรณีที่ปรากฏ ขึ้น เนื่องจากหนังสือพิมพ์หลายฉบับ เช่น หนังสือพิมพ์ คมชัดลึก ไทยโพสต์ มติชน ฉบับลงวันที่ ๖ - ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๕ ได้ลงข่าวว่า สำนักงาน ปปง. ได้ตรวจสอบข้อมูลธุรกรรมของสื่อมวลชน

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๐๗๓๔ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ซึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กลุ่มองค์กรภาคเอกชน (เอ็นจีโอ) และบุคคลอื่น จำนวน ๒๐๐ ราย โดยมีพฤติการณ์คุกคามสื่อมวลชนและกลุ่มองค์กรภาคเอกชนดังกล่าว ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงพิจารณาแล้วมีความเห็นว่า พฤติการณ์ของข้าราชการผู้นั้นมีมูลเป็นความผิดทางวินัย ฐานประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ และไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ตามมาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ (เป็นความผิดทางวินัยไม่ร้ายแรง) สมควรดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการผู้นั้นต่อไป นายกรัฐมนตรีจึงได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๘๑/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๕ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้าราชการผู้นั้นในกรณีดังกล่าว ซึ่งต่อมาคณะกรรมการสอบสวนได้ดำเนินการสอบสวนแล้ว เห็นว่า ข้าราชการผู้นั้นไม่มีความผิดทางวินัย จึงเห็นควรยุติเรื่อง และนายกรัฐมนตรีพิจารณาเห็นควรยุติเรื่องตามเสนอไปแล้วเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๕

ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการผู้นั้นเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเกิดความชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จึงขอหารือในประเด็นดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง จากข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้นนั้น ถือว่า ข้าราชการผู้นั้นเป็นผู้อยู่ในเงื่อนไขได้รับการล้างมลทินตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ได้บัญญัติว่า “...บรรดาผู้ถูกดำเนินการทางวินัยในกรณีกระทำความผิดวินัยซึ่งผู้บังคับบัญชาได้สั่งยุติเรื่องหรืองดโทษก่อนหรือในวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้ผู้นั้นไม่ต้องถูกพิจารณาเพิ่มโทษหรือถูกดำเนินการทางวินัยในกรณีนั้น ๆ ต่อไป” ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๒๓๔/๒๕๕๒ หรือไม่

ประเด็นที่สอง หากข้าราชการผู้นั้นเป็นผู้อยู่ในเงื่อนไขได้รับการล้างมลทินตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ อันเป็นผลให้ผู้บังคับบัญชายอมไม่อาจดำเนินการทางวินัยได้ แม้ว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติว่ากระทำความผิดทางวินัยร้ายแรงตามมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (เรื่องเสร็จที่ ๒๓๔/๒๕๕๒) หากผู้บังคับบัญชาไม่พิจารณาลงโทษทางวินัยแก่ข้าราชการผู้นั้นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติชี้มูลความผิดทางวินัยร้ายแรงด้วยเหตุผลดังกล่าวแล้ว จะถือว่าผู้บังคับบัญชากระทำความผิดวินัยหรือกฎหมายตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่

ประเด็นที่สาม ตามที่มาตรา ๙๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้บัญญัติว่า ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๙๓ วรรคหนึ่ง หรือผู้มีอำนาจตามมาตรา ๙๔ เห็นว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตาม

มาตรา ๕๗ ส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. จังหวัด อ.ก.พ. กรม หรือ อ.ก.พ. กระทรวง ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาสังกัดอยู่ แล้วแต่กรณี พิจารณา เมื่อ อ.ก.พ. ดังกล่าวมีมติเป็นประการใดให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ สั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น เนื่องจากบทบัญญัติตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนดังกล่าว ไม่ครอบคลุมถึงกรณีที่ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ได้ส่งรายงาน เอกสาร และความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไปยังผู้บังคับบัญชาเพื่อพิจารณาโทษทางวินัยร้ายแรง ตามนัยมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ว่าจะต้องส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. สามัญพิจารณาหรือไม่ ดังนั้น จึงขอหารือว่า

(๑) หากเกิดกรณีต้องด้วยมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว โดยผู้ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ากระทำความผิดทางวินัยร้ายแรง ได้แก่ ผู้ดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการ ปปง. ผู้บังคับบัญชาจะต้องส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. สามัญ พิจารณาหรือไม่หรือไม่ อย่างไร

(๒) ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาไม่อาจดำเนินการทางวินัยได้ เนื่องจากข้าราชการผู้นั้นเป็นผู้อยู่ในเงื่อนไขได้รับการล้างมลทินตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ แล้ว ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (เรื่องเสร็จที่ ๒๓๔/๒๕๕๒) ผู้บังคับบัญชียังจะต้องส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. สามัญ พิจารณาอีกหรือไม่ อย่างไร

ต่อมากระทรวงยุติธรรม ได้มีหนังสือ ลับ ด่วนที่สุด ที่ ยธ ๐๒๐๗.๑/๙๐๙ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อหารือในประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับปัญหาข้อกฎหมายที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินหรือมาข้างต้น ความว่า ตามที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้เคยพิจารณาหารือของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.) เกี่ยวกับปัญหาการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๕๑ (เรื่องเสร็จที่ ๖๗๕/๒๕๕๑) โดยมีความเห็นในข้อ ๑.๒ ว่า ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดหลังจากพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ ใช้บังคับแล้ว แม้การดำเนินการของผู้บังคับบัญชาจะเสร็จสิ้น แต่เมื่อการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังไม่เสร็จ ก็จะถือว่ากระบวนการทางวินัยเสร็จสิ้นแล้วไม่ได้ ข้าราชการที่ถูกดำเนินการทางวินัยนั้นจะไม่ได้รับการล้างมลทินตามมาตรา ๕ หรือมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ผู้บังคับบัญชาจึงส่งลงโทษข้าราชการผู้นั้นตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติได้ นั้น

ต่อมาคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑ คณะที่ ๒ และคณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาหารือเกี่ยวกับปัญหาการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระ

พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.) อีกครั้งเมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๒ (เรื่องเสร็จที่ ๒๓๔/๒๕๕๒) โดยมีความเห็นว่า ในกรณีผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการผู้ใต้บังคับบัญชาและมีคำสั่งให้ออกจากราชการอันมิใช่เป็นการลงโทษทางวินัย หรือมีคำสั่งให้ยุติเรื่องหรืองดโทษ ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับ ผู้นั้นย่อมได้รับประโยชน์จากการล้างมลทิน เพราะเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งมีผลให้ผู้นั้นไม่ต้องถูกเพิ่มโทษหรือถูกดำเนินการทางวินัยในกรณีนั้นๆ ต่อไป ผู้บังคับบัญชาจึงไม่สามารถดำเนินการทางวินัยได้อีกต่อไป ดังนั้น แม้ว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ากระทำความผิดทางวินัยร้ายแรง ตามมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่เมื่อผู้นั้นได้รับการล้างมลทินตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวไปแล้ว ผู้บังคับบัญชีย่อมไม่อาจดำเนินการทางวินัยแก่ผู้นั้นได้อีกต่อไป

จากความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาทั้งสองกรณีข้างต้น จะเห็นได้ว่าแม้ผลของการให้ความเห็นจะแตกต่างกัน แต่หลักในการพิจารณาของทั้งสองความเห็นนั้นกลับเหมือนกัน กล่าวคือ ข้าราชการพลเรือนสามัญที่ถูกดำเนินการทางวินัยจะได้รับประโยชน์จากพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ ก็ต่อเมื่อผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการผู้ใต้บังคับบัญชาและมีคำสั่งให้ออกจากราชการอันมิใช่เป็นการลงโทษทางวินัย หรือมีคำสั่งให้ยุติเรื่องหรืองดโทษก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัติดังกล่าวมีผลใช้บังคับ โดยคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นแรก (เรื่องเสร็จที่ ๖๗๕/๒๕๕๑) ว่า แม้การดำเนินการของผู้บังคับบัญชาจะเสร็จสิ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติดังกล่าวจะมีผลใช้บังคับในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ แต่เมื่อการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังไม่เสร็จ ก็จะถือว่ากระบวนการทางวินัยเสร็จสิ้นแล้วตามเจตนารมณ์ของมาตรา ๕ หรือมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่ได้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงสามารถดำเนินการสอบสวนทางวินัยต่อไปได้และสามารถชี้มูลความผิดข้าราชการผู้นั้นหลังจากพระราชบัญญัติดังกล่าวใช้บังคับแล้วได้ และผู้บังคับบัญชาสามารถสั่งลงโทษข้าราชการผู้นั้นตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติต่อไปได้ และต่อมาคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นที่สอง (เรื่องเสร็จที่ ๒๓๔/๒๕๕๒) ว่า ในกรณีผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการผู้ใต้บังคับบัญชาและมีคำสั่งให้ออกจากราชการอันมิใช่เป็นการลงโทษทางวินัย หรือมีคำสั่งให้ยุติเรื่องหรืองดโทษก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับ ผู้นั้นย่อมได้รับประโยชน์จากการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติดังกล่าว เพราะเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว นั้น ซึ่งมีผลให้ผู้นั้นไม่ต้องถูกเพิ่มโทษหรือถูกดำเนินการทางวินัยในกรณีนั้นๆ ต่อไป ผู้บังคับบัญชาจึงไม่สามารถดำเนินการทางวินัยได้อีกต่อไป

กรณีมีข้อเท็จจริงที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมและ อ.ก.พ. กระทรวง ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจะต้องดำเนินการกำหนดโทษข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งรองเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินผู้หนึ่ง ตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙๒ เนื่องจากข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นเมื่อครั้งดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศและติดตามประเมินผล สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) กระทำความผิดทางวินัยร้ายแรง และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาโทษทางวินัย ตามนัยมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่ปรากฏข้อสงสัยและข้อโต้แย้งว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นได้รับประโยชน์จากการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวนี้ เนื่องจากผู้บังคับบัญชาได้มีคำสั่งยุติเรื่องในการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้จะมีผลใช้บังคับ ยังผลให้ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นไม่ต้องถูกเพิ่มโทษหรือถูกดำเนินการทางวินัยในกรณีนั้นๆ อีก และผู้บังคับบัญชาไม่สามารถดำเนินการทางวินัยได้อีกต่อไป นอกจากนั้น ยังมีประเด็นข้อสงสัยเกี่ยวกับอำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยตามมาตรา ๑๐๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ อีกด้วย

ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการผู้นั้นเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเกิดความชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการนี้จึงขอหารือในประเด็นดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ ๑ โดยที่มาตรา ๑๐๒ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติให้ “นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล” มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามวรรคสองสำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญในทุกกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งเป็นการบัญญัติโดยใช้ถ้อยคำเป็นการเฉพาะว่า “นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล” แตกต่างจากกฎหมายอื่นๆ ดังนั้น ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติราชการได้ รองนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทนนายกรัฐมนตรีจะมีอำนาจลงนามในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามความในมาตรา ๑๐๒ วรรคห้า ในฐานะเป็น “หัวหน้ารัฐบาล” แทนนายกรัฐมนตรีได้หรือไม่

ประเด็นที่ ๒ การดำเนินการทางวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ กับการไต่สวนชี้มูลทางวินัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

๑. เป็นการดำเนินการที่สามารถแยกดำเนินการจากกันได้ตามกฎหมายแต่ละฉบับดังกล่าวนี้ได้หรือไม่

๒. เมื่อมีการดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดตามพระราชบัญญัติฉบับใดฉบับหนึ่งดังกล่าวแล้วจะสามารถดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการผู้นั้นตามพระราชบัญญัติอีกฉบับหนึ่งได้หรือไม่ หากมีการดำเนินการทางวินัยตามพระราชบัญญัติฉบับหนึ่งอยู่ก่อนแล้ว ต่อมา มีการดำเนินการทางวินัยตามพระราชบัญญัติอีกฉบับหนึ่ง จะมีผลทำให้การดำเนินการทางวินัยที่ดำเนินการมาก่อนตามพระราชบัญญัติอีกฉบับหนึ่งนั้นต้องระงับหรือสิ้นสุดลงหรือไม่ และจะสามารถแยกกันดำเนินการทางวินัยตามพระราชบัญญัติแต่ละฉบับได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

๓. ในกรณีที่มีการดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการพลเรือนสามัญตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้สิ้นสุดลงเพราะผู้บังคับบัญชาสั่งยุติเรื่องหรืองดโทษ ต่อมาคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะสามารถดำเนินการไต่สวนข้อมูลทางวินัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ในมูลกรณีเดียวกันได้อีกหรือไม่

ประเด็นที่ ๓ จากความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาทั้งสองความเห็นตามเรื่องเสร็จที่ ๖๗๕/๒๕๕๑ และเรื่องเสร็จที่ ๒๓๔/๒๕๕๒ ที่แม้ผลของการให้ความเห็นจะแตกต่างกัน แต่หลักในการพิจารณาของทั้งสองความเห็นนั้นกลับเหมือนกัน กล่าวคือ ข้าราชการที่ถูกดำเนินการทางวินัยจะได้รับประโยชน์จากพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ ก็ต่อเมื่อผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการผู้ใดผู้บังคับบัญชาและมีคำสั่งให้ออกจากราชการอันมิใช่เป็นการลงโทษทางวินัยหรือมีคำสั่งให้ยุติเรื่องหรืองดโทษก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัติดังกล่าวมีผลใช้บังคับ ประกอบกับผลของข้อหาหรือในประเด็นที่ ๒ และจากบทบัญญัติในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติว่า “มาตรา ๖ บรรดาผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการอันมิใช่เป็นการลงโทษทางวินัยก่อนหรือในวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ และบรรดาผู้ถูกดำเนินการทางวินัยในกรณีกระทำผิดวินัยซึ่งผู้บังคับบัญชาได้สั่งยุติเรื่องหรืองดโทษก่อนหรือในวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้ผู้นั้นไม่ต้องถูกพิจารณาเพิ่มโทษหรือถูกดำเนินการทางวินัยในกรณีนั้น ๆ ต่อไป” จึงขอหารือว่า

๑. ก่อนที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ จะมีผลใช้บังคับในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะสามารถดำเนินการไต่สวนข้อมูลทางวินัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กับข้าราชการพลเรือนสามัญที่กระทำผิดวินัยและถูกดำเนินการทางวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งผู้บังคับบัญชาได้สั่งยุติเรื่องหรืองดโทษในมูลกรณีเดียวกันไปก่อนแล้วได้อีกหรือไม่

๒. หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถดำเนินการตามข้อ ๑ ได้แล้ว ต่อมา มีพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ที่มีผลใช้บังคับในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะ

มีอำนาจดำเนินการไต่สวนข้อมูลทางวินัยและส่งมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการกำหนดโทษตามมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ต่อไปได้หรือไม่

๓. จากข้อ ๒ หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถดำเนินการไต่สวนข้อมูลทางวินัยต่อไปได้โดยแม้ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นจะมีคำสั่งให้ยุติเรื่องการดำเนินการทางวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ กับข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นแล้วและคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังคงดำเนินการไต่สวนข้อมูลทางวินัยต่อไปจนแล้วเสร็จและมีมติภายหลังวันที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ที่มีผลใช้บังคับในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ กรณีนี้จะถือว่าการดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นได้สิ้นสุดลงแล้วก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ มีผลใช้บังคับหรือไม่

ประเด็นที่ ๔ จากข้อหารือในประเด็นที่ ๑ ถึงที่ ๓ ดังกล่าวข้างต้น ข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งรองเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินผู้หนึ่ง ซึ่งเคยถูกดำเนินการทางวินัยตามมาตรา ๑๐๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ และต่อมาผู้บังคับบัญชามีคำสั่งให้ยุติเรื่องแล้ว แต่กลับถูกคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อมูลทางวินัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ก่อนวันที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ จะมีผลใช้บังคับในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ และยังคงถูกคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อมูลทางวินัยเรื่อยมาจนมีมติว่ามีความผิดวินัยร้ายแรงเมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๒ นั้น จะถือว่าการดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งรองเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินผู้นั้น ได้รับสืบสิ้นสุดไปแล้วตามคำสั่งให้ยุติเรื่องของผู้บังคับบัญชาก่อนวันที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ จะมีผลใช้บังคับในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ หรือไม่ เพราะเหตุใด และเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งมติและผลการไต่สวนข้อมูลทางวินัยมายังผู้บังคับบัญชาตามมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แล้ว ผู้บังคับบัญชายังคงต้องกำหนดโทษข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ดังกล่าวหรือไม่อย่างไร

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นสมควรรวมพิจารณาข้อหารือของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และกระทรวงยุติธรรมเป็นเรื่องเดียวกัน เนื่องจากข้อหารือดังกล่าวมีมูลกรณีเดียวกัน

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) และกระทรวงยุติธรรม โดยได้รับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจาก ผู้แทนสำนักงาน ปปง. ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม ผู้แทนสำนักงาน ก.พ. และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) แล้ว

สำหรับข้อหาหรือของสำนักงาน ปปง. คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า ในกรณีของการสั่งยุติเรื่องสำหรับการดำเนินการทางวินัย นั้น เมื่อกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมิได้กำหนดขั้นตอนให้ต้องดำเนินการอย่างไรต่อไป การที่นายกรัฐมนตรีได้สั่งยุติเรื่องจึงทำให้การดำเนินการทางวินัยสิ้นสุดลง ผู้ถูกดำเนินการทางวินัยซึ่งผู้บังคับบัญชาได้สั่งยุติเรื่องก่อนหรือในวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ ย่อมได้รับประโยชน์จากมาตรา ๖^๑ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ทำให้ไม่ต้องถูกพิจารณาเพิ่มโทษหรือถูกดำเนินการทางวินัยในกรณีนั้นๆ ต่อไป ทั้งนี้ เป็นไปตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑ คณะที่ ๒ และคณะที่ ๑๑) ซึ่งได้ให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๒๓๔/๒๕๕๒^๒

ประเด็นที่สอง เห็นว่า จากความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑ คณะที่ ๒ และคณะที่ ๑๑) ที่ได้ให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๒๓๔/๒๕๕๒ นั้น ผู้บังคับบัญชาย่อมไม่อาจดำเนินการทางวินัยกับผู้ที่ได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ นั้นได้ แม้ว่าต่อมาคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติว่าผู้นั้นกระทำความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงก็ตาม ดังนั้น การที่ผู้บังคับบัญชาไม่พิจารณาลงโทษทางวินัยแก่ผู้ที่ได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ จึงไม่ถือว่าเป็นความผิดทางวินัยตามมาตรา ๙๔^๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

ประเด็นที่สาม แยกพิจารณาได้เป็นสองกรณีดังนี้

๑. กรณีที่ไม่ได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ

เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มิได้กำหนดว่าเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้าราชการผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงแล้ว จะต้องส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. พิจารณาอีกหรือไม่ กรณีจึงต้องดำเนินการไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในกรณีนี้ได้แก่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.

^๑มาตรา ๖ บรรดาผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการอันมิใช่เป็นการลงโทษทางวินัยก่อนหรือในวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ และบรรดาผู้ถูกดำเนินการทางวินัยในกรณีกระทำความผิดวินัยซึ่งผู้บังคับบัญชาได้สั่งยุติเรื่องหรือตักท้วงก่อนหรือในวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้ผู้นั้นไม่ต้องถูกพิจารณาเพิ่มโทษหรือถูกดำเนินการทางวินัยในกรณีนั้นๆ ต่อไป

^๒บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ขอให้ทบทุนการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๑/๐๔๔๓ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ถึงสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๓มาตรา ๙๔ ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ใดละเลยไม่ดำเนินการตาม มาตรา ๙๓ ให้ถือว่าผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้นั้นกระทำความผิดวินัยหรือกฎหมายตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา

๒๕๕๑ ดังนั้น จึงต้องดำเนินการตามที่มาตรา ๙๗ วรรคสอง^๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดว่า ในกรณีกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงให้ผู้บังคับบัญชาส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. จังหวัด อ.ก.พ. กรม หรือ อ.ก.พ. กระทรวง แล้วแต่กรณี พิจารณา

๒. กรณีที่ได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ

เห็นว่า เมื่อข้าราชการผู้ใดได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ทำให้ไม่ต้องถูกพิจารณาเพิ่มโทษหรือถูกดำเนินการทางวินัยในกรณีนั้น ๆ ต่อไปแล้ว จึงไม่ต้องส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. พิจารณาตามมาตรา ๙๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้อย่างใด

สำหรับประเด็นข้อหารือของกระทรวงยุติธรรม คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า ในการใช้อำนาจของผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีนั้นมิใช่การใช้อำนาจในเชิงนโยบายอันอยู่ในความรับผิดชอบของคณะรัฐบาล กับการใช้อำนาจในเชิงบริหารอันเป็นความรับผิดชอบในฐานะฝ่ายบริหารเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ กรณีการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนตามมาตรา ๑๐๒ วรรคห้า^๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ นั้น นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ดำเนินการในฐานะของฝ่ายบริหารซึ่งเป็นการดำเนินการทางปกครอง แม้ว่าในบทบัญญัติของพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ จะ

^๔มาตรา ๙๗ ภายใต้บังคับวรรคสอง ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ลงโทษปลดออกหรือไล่ออกตามความร้ายแรงแห่งกรณี ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ แต่ห้ามมิให้ลดโทษลงต่ำกว่าปลดออก

ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๙๓ วรรคหนึ่ง หรือผู้มีอำนาจตามมาตรา ๙๔ เห็นว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. จังหวัด อ.ก.พ. กรม หรือ อ.ก.พ. กระทรวง ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาสังกัดอยู่ แล้วแต่กรณี พิจารณา เมื่อ อ.ก.พ. ดังกล่าวมีมติเป็นประการใดให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ สั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.พ.

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ไม่ใช่ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๙๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๙๔ หรือมาตรานี้ ให้ผู้บังคับบัญชาตามมาตรา ๕๗ ระดับเหนือขึ้นไปมีอำนาจดำเนินการตามมาตรา ๙๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๙๔ หรือมาตรานี้ได้

ผู้ใดถูกลงโทษปลดออก ให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเสมือนว่าผู้นั้นลาออกจากราชการ

^๕มาตรา ๑๐๒ การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญ ซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย ให้สอบสวนเพื่อให้ได้ความจริงและยุติธรรมโดยไม่ชักช้า

ฯลฯ

ฯลฯ

นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามวรรคสอง สำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญในทุกกระทรวง ทบวง กรม

ฯลฯ

ฯลฯ

ใช้คำว่า “นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล” ก็ตาม ก็มิได้ขัดต่อหลักการในการปฏิบัติราชการแต่อย่างใด ดังนั้น ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีไม่อาจปฏิบัติราชการได้ รองนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทนตามมาตรา ๔๑^๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ ย่อมมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญได้

ประเด็นที่สอง เห็นว่า

๑. การดำเนินการทางวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ กับการไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อข้อมูลทางวินัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ไม่ใช่กรณีการแยกกันดำเนินการ แต่เป็นกรณีการดำเนินการตามกฎหมายแต่ละฉบับซึ่งมีความมุ่งหมายและวิธีการต่างกัน โดยการดำเนินการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นการดำเนินการทางวินัยเพื่อลงโทษแก่ข้าราชการที่กระทำความผิดวินัยในกรณีปกติ ส่วนการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นการไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อข้อมูลความผิดทางวินัยหรือทางอาญาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ดังนั้น จึงต้องดำเนินการตามกฎหมายแต่ละฉบับ มิได้เป็นการแยกกันดำเนินการเพื่อลงโทษทางวินัยแต่อย่างใด

๒. ตามที่ได้กล่าวมาตาม ๑. แล้วว่าการดำเนินการทางวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มีความมุ่งหมายและวิธีการต่างกันตามกฎหมายแต่ละฉบับ เมื่อดำเนินการทางวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ มาแล้ว ก็สามารถดำเนินการทางวินัยตามมาตรา ๙๒^๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ

^๖มาตรา ๔๑ ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรองนายกรัฐมนตรีหลายคน ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้รัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน

^๗มาตรา ๙๒ ในกรณีมีมูลความผิดทางวินัย เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดแล้วมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาผู้ใดได้กระทำความผิดวินัย ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่ พร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นเพื่อพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก ในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหา ให้ถือว่ารายงานเอกสารและความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัย ตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้น ๆ แล้วแต่กรณี

กรณีผู้ถูกกล่าวหาเป็นข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่ พร้อมทั้งความเห็นไปยังประธานคณะกรรมการตุลาการ ประธานคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง

ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ ส่วนในกรณีที่มีการดำเนินการทางวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ อยู่ ต่อมาได้มีการแจ้งมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ทราบ ก็ต้องดำเนินการตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต่อไป โดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอีกตามที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกำหนดไว้

๓. ในกรณีที่มีการดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการพลเรือนสามัญตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้สิ้นสุดลงเพราะผู้บังคับบัญชาสั่งยุติเรื่องหรือตักทอสแล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ยังสามารถดำเนินการไต่สวนข้อมูลทางวินัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ในมูลกรณีเดียวกันได้ เพราะพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับมีความมุ่งหมายและวิธีการในการดำเนินการที่แตกต่างกันดังที่ได้กล่าวมาแล้วใน ๑.

ประเด็นที่สาม เห็นว่า

๑. ก่อนที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ จะใช้บังคับ คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถดำเนินการไต่สวนข้อมูลทางวินัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กับข้าราชการพลเรือนสามัญที่กระทำผิดวินัยและถูกดำเนินการทางวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งผู้บังคับบัญชาได้สั่งยุติเรื่องหรือตักทอสในมูลกรณีเดียวกันไปก่อนแล้วได้

๒. เมื่อพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ใช้บังคับแล้ว และข้าราชการผู้ถูกดำเนินการทางวินัยซึ่งผู้บังคับบัญชาได้สั่งยุติเรื่องหรือตักทอสนั้นได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ แล้ว แม้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการไต่สวนข้อมูลทางวินัยและส่งมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการตามมาตรา ๙๒^๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ผู้บังคับบัญชาก็ไม่อาจดำเนินการทางวินัยแก่ผู้นั้นได้อีกต่อไป ทั้งนี้ เป็นไปตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑ คณะที่ ๒ และคณะที่ ๑๑) ซึ่งได้ให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๒๓๔/๒๕๕๒^๕

หรือประธานคณะกรรมการอัยการ แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการโดยเร็ว โดยให้ถือเอารายงานและเอกสารของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการสอบสวนด้วย และเมื่อดำเนินการได้ผลประการใดแล้วให้แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้นำคำสั่งลงโทษทางวินัยหรือวันที่ได้มีคำวินิจฉัยว่าไม่มีความผิดวินัย

สำหรับผู้ถูกกล่าวหาซึ่งไม่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับวินัยเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาดังกล่าวได้กระทำผิดในเรื่องที่ถูกกล่าวหาให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่ พร้อมทั้งความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไปยังผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

^๔โปรดดูเชิงอรรถที่ ๗, ข้างต้น

^๕โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

๓. เมื่อได้วินิจฉัยแล้วว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่มีอำนาจดำเนินการไต่สวนชี้มูลทางวินัยตาม ๒. แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องตอบข้อหารือในประเด็นนี้อีก

ประเด็นที่สี่ เห็นว่า เมื่อข้าราชการผู้ถูกดำเนินการทางวินัยซึ่งผู้บังคับบัญชาได้สั่งยุติเรื่องหรืองดโทษ และได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ แล้ว จึงไม่อาจพิจารณาเพิ่มโทษหรือดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการผู้นั้นต่อไปได้ ตามมาตรา ๖^{๑๐} แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ทั้งนี้ เป็นไปตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑ คณะที่ ๒ และคณะที่ ๑๑) ซึ่งได้ให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๒๓๔/๒๕๕๒

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๕๒

^{๑๐}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น